85 години

Международна научно-практическа конференция

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Том II

85 години

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

„Димитър А. Ценов" - Свищов

Международна научно-практическа конференция

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

8-9 ноември 2021 г.

Том II

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ – СВИЩОВ

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Свищов, 8-9 ноември 2021 г.

Посветена на 85 години от създаването
на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“

Сборник с доклади

ТОМ II

Международната научно-практическа конференция е организирана в изпълнение на проект №НФ-2-2021 „Устойчиво развитие и социално-икономическа кохезия през XXI век – тенденции и предизвикателства“, финансиран със средства по Наредба на МОН за насърчаване на научно-изследователската дейност

Академично издателство „Ценов“
Свищов
2021

ПРОГРАМЕН КОМИТЕТ
Проф. д-р Марияна Божинова
Ректор на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ - председател
Проф. д. н. Борислав Борисов
Проф. д. н. Божидар Божинов
Проф. д-р Стоян Проданов
Доц. д-р Галина Чиприянова
Доц. д-р Здравко Любенов
Доц. д-р Иван Марчевски
Доц. д-р Ирена Емилова
Доц. д-р Искра Пантелеева
Доц. д-р Катя Личева
Доц. д-р Людмил Несторов
Доц. д-р Марина Николова
Доц. д-р Пламен Петков
Доц. д-р Силвия Костова
Доц. д-р Христо Сирашки

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ
Доц. д-р Румен Ерусалимов - *председател*
Проф. д-р Пенка Шишманова
Проф. д-р Стефан Симеонов
Доц. д-р Красимира Славева
Доц. д-р Маруся Смокова-Стефанова
Доц. д-р Светослав Илийчовски
Доц. д-р Теодора Филипова
Гл. ас. д-р Асен Божиков

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Проф. д-р Любчо Варамезов - *председател*
Проф. д-р Анета Денева
Проф. д-р Атанас Атанасов
Проф. д-р Йордан Василев
Проф. д-р Красимир Шишманов
Проф. д-р Маргарита Богданова
Проф. д-р Пенка Шишманова
Проф. д-р Стефан Симеонов
Доц. д-р Александър Ганчев
Доц. д-р Венцислав Василев
Доц. д-р Красимира Славева
Доц. д-р Маруся Смокова-Стефанова
Доц. д-р Румен Ерусалимов
Доц. д-р Светослав Илийчовски
Доц. д-р Теодора Филипова

Публикуваните материали са рецензирани. Авторите носят отговорност за съдържанието на материалите, изразените мнения, използваните данни, цитираните източници и езиковото оформление на текстовете.

ISBN 978-954-23-2069-2 (print)
ISBN 978-954-23-2070-8 (online)

D. A. TSENOV ACADEMY OF ECONOMICS – SVISHTOV

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND SOCIO-ECONOMIC COHESION IN THE 21ST CENTURY: TRENDS AND CHALLENGES

Svishtov, 8th - 9th November 2021

Dedicated to the 85th anniversary since the establishment of D. A. Tsenov Academy of Economics

Conference Proceedings

VOLUME II

The international scientific and practical conference has been organized as implementation of project SF-2-2021 "Sustainable Development and Socio-Economic Cohesion in the 21st Century: Trends and Challenges", financed with funds by Ordinance of the Ministry of Education and Science for encouraging scientific research

Tsenov Academic Publishing House
Svishtov
2021

PROGRAM COMMITTEE
Prof. Mariyana Bozhinova, Ph.D.
Rector of D. A. Tsenov Academy of Economics
Prof. Borislav Borissov, D.Sc.
Prof. Bozhidar Bozhinov, D.Sc.
Prof. Stoyan Prodanov, Ph.D.
Assoc. Prof. Galina Chipriyanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Zdravko Lyubenov, Ph.D.
Assoc. Prof. Ivan Marchevski, Ph.D.
Assoc. Prof. Irena Emilova, Ph.D.
Assoc. Prof. Iskra Panteleeva, Ph.D.
Assoc. Prof. Katya Licheva, Ph.D.
Assoc. Prof. Lyudmil Nestorov, Ph.D.
Assoc. Prof. Marina Nikolova, Ph.D.
Assoc. Prof. Plamen Petkov, Ph.D.
Assoc. Prof Silviya Kostova, Ph.D.
Assoc. Prof Hristo Sirashki, Ph.D.

ORGANIZING COMMITTEE
Assoc. Prof. Rumen Erusalimov, Ph.D., Chairman
Prof. Penka Shishmanova, Ph.D.
Prof. Stefan Simeonov, Ph.D.
Assoc. Prof. Krasimira Slaveva, Ph.D.
Assoc. Prof. Marusya Smokova-Stefanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Svetoslav Iliychovksi, Ph.D.
Assoc. Prof. Teodora Filipova, Ph.D.
Head Asst. Asen Bozhikov, Ph.D.

EDITORIAL COMMITTEE
Prof. Lyubcho Varamezov, Ph.D., Chairman
Prof. Aneta Deneva, Ph.D.
Prof. Atanas Atanasov, Ph.D.
Prof. Yordan Vasilev, Ph.D.
Prof. Krasimir Shishmanov, Ph.D.
Prof. Margarita Bogdanova, Ph.D.
Prof. Penka Shishmanova, Ph.D.
Prof. Stefan Simeonov, Ph.D.
Assoc. Prof. Aleksandar Ganchev, Ph.D.
Assoc. Prof. Ventsislav Vassilev, Ph.D.
Assoc. Prof. Krasimira Slaveva, Ph.D.
Assoc. Prof. Marusya Smokova-Stefanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Rumen Erusalimov, Ph.D.
Assoc. Prof. Svetoslav Iliychovski, Ph.D.
Assoc. Prof. Teodora Filipova, Ph.D.

The published materials have been reviewed. The authors are responsible for the content and layout of their papers, the opinions expressed, the data used and the sources cited.

ISBN 978-954-23-2069-2 (print)
ISBN 978-954-23-2070-8 (online)

СЪДЪРЖАНИЕ

ТОМ II

МЕНИДЖМЪНТ, МАРКЕТИНГ, ПЛАНИРАНЕ, МЕЖДУНАРОДНА ИКОНОМИКА, БИЗНЕС ИНФОРМАТИКА

МЕЖДУНАРОДНАТА ПРОИЗВОДСТВЕНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ
В СЪВРЕМЕННИЯ ТЕХНОЛОГИЧЕН БИЗНЕС
Проф. д.ик.н. Таня Горчева 7

INTEGRATION PROCESSES IN INTERNATIONAL BUSINESS: DIAGNOSIS
OF PREREQUISITES, PARAMETRIZATION AND SIMULATION
D. Sc. Econ., Professor, Illya Khadzhynov, D. Sc. Econ., Professor, Maryna Savchenko
Docent, PhD in Economics, Mariia Shkurat 16

ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОПОРЦИИ, ДИСПРОПОРЦИИ… КОХЕЗИЯ?
(ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ)
Проф. д-р Веселин Бояджиев 25

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ЧОВЕШКИТЕ
РЕСУРСИ В КОНТЕКСТА НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19
Гл. ас. д-р Весела Петрова, Доц. д-р Боряна Трифонова,
Гл. ас. д-р Бориславa Гълъбова, **Проф. д-р Емил Димов** 34

ГРАДЪТ - ИКОНОМИЧЕСКИ КАТАЛИЗАТОР
ЗА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНА
Проф. д-р Константин Калинков 43

ПОЛИТИКИ (НЕ)ОСНОВАНИ НА ДОКАЗАТЕЛСТВА
Проф. д-р Маргарита Богданова 51

КОНЦЕПТУАЛИЗИРАНЕ НА СИСТЕМНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ОБРАТИ
Проф. д-р Никола Янков 59

INSTITUTIONAL CHANGES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION
OF AGRICULTURE TO INFLUENCE UKRAINIAN AGRO – EXPORTS
Assoc. Prof. Oksana Kiforenko, PhD 66

ОСОБЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ
КОМПЕТЕНЦИЙ БЕЛОРУССКИХ МЕНЕДЖЕРОВ
Доктор экономических наук, профессор Наталья Маковская 74

ПРОБЛЕМЫ СТИМУЛИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ
ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ
Профессор, доктор экономических наук Вардан Бостанджян,
Кандидат экономических наук, д-р Армине Захарян, **Юлиана Акобян** 80

СЪВРЕМЕННИ МАРКЕТИНГОВИ АСПЕКТИ НА ПАЗАРА
НА ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТИ В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Ваня Григорова ……..…….. 91

РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА КУЛТУРА
ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА
Доц. д-р Корнелия Тодорова ……..……..…….…….. 100

УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА
КАТО ФАКТОР НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЕФЕКТИВНОСТТА
НА НОВА ПАРАДИГМА НА ИНДУСТРИАЛНОТО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Александър Александрович Сергеев …..……...…….……. 108

ОРГАНИЗАЦИОННИ ПРОЦЕСИ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Анатолий Асенов …...…….…..……. 116

ПРОФЕСИОНАЛНО ПРЕГРЯВАНЕ И МОБИНГ
В ДИГИТАЛНА РАБОТНА СРЕДА
Доц. д-р Венета Христова …….……..……. 124

БИЗНЕС МОДЕЛИ И ТЕНДЕНЦИИ НА ДИГИТАЛНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ
Доц. д-р Веселин Попов, Доц. д-р Петя Емилова ……..……. 132

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНФЛУЕНСЪР МАРКЕТИНАГА В БИЗНЕСА
Доц. д-р Виржиния Иванова …….……. 139

ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19 ВЪРХУ
ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ С УСЛУГИ НА БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Галина Захариева …….……. 147

ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ – КЛЮЧОВ ФАКТОР
ЗА ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОМЯНАТА
Доц. д-р Георги Кондев ……..…….……. 155

ВЛИЯНИЕ НА TQM И ВЪНШНИТЕ РИСКОВЕ
ВЪРХУ ПРОЦЕСИТЕ СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕ
НА ПРОМЯНАТА В ОРГАНИЗАЦИЯТА
Доц. д-р Георги Кондев, Докторант Ирена Михайлова …….……..……. 164

ЕКОИНОВАЦИИ И РЕСУРСНА ЕФЕКТИВНОСТ
Доц. д-р Дафина Донева …..……. 172

ЕТИКА И ЕТИЧНАТА ИНФРАСТРУКТУРА –
МОДЕЛИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР
Доц. д-р Евелина Парашкевова, Докторант Изабела Йонкова …….……. 179

МОДЕЛИРАНЕ НА ЕКСПОРТНАТА ПАЗАРНА ОРИЕНТАЦИЯ
Доц. д-р Здравко Любенов ……..……. 187

ВЛИЯНИЕ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19
ВЪРХУ ДЪЛГОСРОЧНИТЕ НАГЛАСИ И НАВИЦИТЕ
ПРИ ПОТРЕБЯВАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТИ
Доц. д-р Иван Марчевски, Ас. д-р Криста Нейкова ……..……. 191

РЕЦЕСИЯТА ПОРОДЕНА ОТ COVID-19 И ВЪЗМОЖНОСТИТЕ
ЗА ПРОМЕНИ В БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА
Доц. д-р Людмил Несторов ……..……. 199

РЕКЛАМНИТЕ АГЕНЦИИ В КОМУНИКАЦИОННИЯ ПРОЦЕС
Доц. д-р Пенка Горанова ……...…….……. 210

ЕФЕКТЪТ НА РОЗЕНТАЛ – КОНТРОЛНИ И УПРАВЛЕНСКИ АСПЕКТИ
Доц. д-р Пепа Стойкова, Доц. д-р Ирена Емилова ……...…….……. 218

ДИГИТАЛНАТА ЕКОСИСТЕМА – ТЕХНОЛОГИИ И БИЗНЕС МОДЕЛИ
Доц. д-р Петя Емилова, Доц. д-р Веселин Попов ……...……...……. 227

РАЗБИРАНЕ ЗА РОЛЯТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО
В ПОСТИГАНЕТО НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Румяна Златева ……..……. 234

НАМАЛЯВАНЕ НА РАСТЕЖА И ДЕСТАБИЛИЗИРАЩИ
ЕФЕКТИ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19 ВЪРХУ
ГЛОБАЛНАТА ИКОНОМИКА
Доц. д-р Румяна Златева, Доц. д-р Али Балканли ……..……. 241

ТЕОРЕТИЧНИ И ЕМПИРИЧНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА КОМУНИКАЦИОННАТА
ПОЛИТИКА НА ТЪРГОВСКАТА СТРУКТУРА
Доц. д-р Христина Михалева, Х. ас. д-р Светла Атанасова ……..……. 250

МЯСТО И СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРОЦЕСА ЗА УПРАВЛЕНИЕ
НА ПРОЕКТИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОСТАНАЛИТЕ ПРОЦЕСИ
Доц. д-р Христо Сирашки ……..…… 259

УПРАВЛЕНИЕ НА ИНОВАЦИИТЕ В ИНДУСТРИАЛНОТО
ПРЕДПРИЯТИЕ В УСЛОВИЯТА НА КРИЗА
Гл. ас. д-р Бориславa Гълъбова ……..……..…… 266

ДИФУЗИЯТА НА ИНОВАЦИИ В БЪЛГАРИЯ
Гл. ас. д-р Даниела Илиева ……..……...…. 276

АЛГОРИТЪМ ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ
В ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНСТИТУЦИЯ
Гл. ас. д-р Деница Загорчева ……....…. 284

УПРАВЛЕНИЕ НА КАРИЕРАТА –
ПРОБЛЕМИ И РЕШЕНИЯ
Гл. ас. д-р Десислава Алексиева ……....…. 292

УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО В ОРГАНИЗАЦИЯТА
Гл. ас. д-р Елена Йорданова ……..…..… 298

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ПЛАНИРАНЕТО
НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА БИЗНЕСА
Гл. ас. д-р Елица Лазарова …….……..... 303

ГЛОБАЛНАТА ТЪРГОВИЯ С ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧНИ
ПРОДУКТИ КАТО ДВИГАТЕЛ НА РАСТЕЖА
Гл. ас. д-р Ивайло Петров …….…..…. 312

ВЛИЯНИЕ НА ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО
ВЪРХУ ЦИФРОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ
Гл. ас. д-р Кремена Маринова-Костова …….……..… 320

СТРАТЕГИЧЕСКА КОРПОРАТИВНА ОТГОВОРНОСТ –
ОСОБЕНОСТИ И ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА
Гл. ас. д-р Милен Динков …… 328

МЕДИКО-ГЕОГРАФСКАТА КОХЕЗИЯ В БЪЛГАРИЯ
Гл. ас. д-р Нели Веселинова …… 335

СЪСТОЯНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ИЗНОС В КОНТЕКСТА
НА ПАНДЕМИЯТА ОТ КОВИД-19
Гл. ас. д-р Недялко Несторов ……..…..…… 343

КОРПОРАТИВНАТА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ
КАТО КОМПОНЕНТ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ –
ВЗАИМОВРЪЗКИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
Гл. ас. д-р Станислава Стоянова …….……. 349

ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ ИНВЕСТИЦИИ КАТО ИНСТРУМЕНТ
ЗА ПОСТИГАНЕ НА КОНВЕРГЕНЦИЯ МЕЖДУ РЕГИОНИТЕ
Ас. д-р Мариела Стоянова …….……. 357

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ ПРИ КРИЗА - СЪВРЕМЕННИ
ИЗМЕРЕНИЯ И ВЪЗМОЖНИ БИЗНЕС РЕШЕНИЯ
Ас. д-р Надежда Стефанова ……..…. 363

РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА РЕКЛАМНИЯ ПРОЦЕС В АГРОБИЗНЕСА
Ас. д-р Пламен Петров ……..……. 371

INTERNATIONAL ENTREPRENEURSHIP IN THE NEXT NORMAL:
CHALLENGES AND OPPORTUNITIES
Sen. lect. Margarita Mihaylova, PhD …….…….. 378

СИСТЕМИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ НА МАРКЕТИНГОВАТА
ДЕЙНОСТ В ДИГИТАЛНА СРЕДА
Д-р Ралица Янева …….…. 385

ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ НА МЪРЧАНДАЙЗИНГОВОТО ПРОДУКТОВО НИВО ПОСРЕДСТВОМ МАТРИЦАТА ARTHUR D. LITTLE – A. D. L.
Х. ас. д-р Светла Атанасова ……..... 393

THE IMPACT OF ELECTRONIC HUMAN RESOURCES MANAGEMENT PRACTICES ON ACHIEVING COMPETITIVE ENTREPRENEURSHIP FOR BUSINESS ORGANIZATIONS
Mohamed Mostafa Ali AlBaz, PhD, Lecturer,
Adham Said Ali Ibrahim, MSC, PhD Student ……..……..… 401

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТНИ ЕКИПИ В МУЛТИПРОЕКТНА СРЕДА
Докторант Боян Врančев ……..…….. 409

ИНОВАЦИИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА „ЗЕЛЕНИ“ ПОЛИТИКИ В ХОТЕЛИЕРСТВОТО
Докторант Владо Божилов ……...……..……. 416

КОНФЛИКТИТЕ В ОРГАНИЗАЦИЯТА И УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ
Докторант Мария Велкова ……..… 425

ОТРАСЛИ НА ИКОНОМИКАТА

КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИЯТ ТУРИЗЪМ И БЪЛГАРСКАТА ПРОЕКЦИЯ
Проф. д-р Марияна Божинова ……..… 435

ИНДУСТРИАЛНА ПОЛИТИКА В ДЪРЖАВИ С РАЗВИВАЩИ СЕ ПАЗАРИ В КОНТЕКСТА НА ИНДУСТРИЯ 4.0
Проф. д.ик.н. Евгений Савелев, Проф. д.ик.н. Виталина Куриляк …….…….. 443

ОСОБЕНОСТИ НА ФОРМИРАНЕ НА МЕХАНИЗМА НА УПРАВЛЕНИЕ НА СОЦИАЛНО ОТГОВОРНИТЕ КОМПАНИИ ВЪВ ВЕРИГАТА НА ДОСТАВКИТЕ
Проф. д-р Анета Денева, Докторант Рустам Асланзаде ……..... 451

БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ КАТО АТРАКТИВНИ НИЪРШОРИНГ ДЕСТИНАЦИИ
Проф. д-р Любчо Варамезов, Кармен Врančев ……... 457

ДИГИТАЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА – ИНСТРУМЕНТ НА УПРАВЛЕНСКОТО КОНСУЛТИРАНЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА СМАРТ ТУРИЗМА
Доц. д-р Николай Цонев, Докторант Данаил Алеков ……..…….. 464

ВЛИЯНИЕ НА КРИЗИСНИТЕ СЪБИТИЯ ВЪРХУ ТЪРГОВИЯТА НА ДРЕБНО
Доц. д-р Венцислав Перков ……. 472

ЗНАЧИМОСТ НА АГРАРНИЯ СЕКТОР ЗА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА
Доц. д-р Виолета Блажева …….…….. 480

НОВИ ИЗМЕРЕНИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИЯ БИЗНЕС
В ДИГИТАЛНА СРЕДА
Доц. д-р Искра Пантелеева ……..….. 488

ТУРИЗЪМ В УСЛОВИЯТА НА COVID-19
Доц. д-р Любка Илиева ……..….. 497

ФОРМИРАНЕ НА СЕНЗОРНИ ИЗЖИВЯВАНИЯ В ТУРИСТИЧЕСКИТЕ
ПАКЕТИ КАТО ФАКТОР ЗА ЗАВРЪЩАНЕ НА ТУРИСТИТЕ
В ДЕСТИНАЦИЯТА
Доц. д-р Мариана Янева, Д-р Ралица Георгиева ……..… 505

БИЗНЕС ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОДУКТИТЕ ПО ЗДРАВЕН ТУРИЗЪМ
И ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕТО ИМ В ТУРИСТИЧЕСКИТЕ
РАЙОНИ В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Мариана Янева, Д-р Стилияна Басмаджиева ……. 513

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ АГРАРЕН СЕКТОР
В УСЛОВИЯ НА ТРАНСФОРМИРАЩА СЕ
КЪМ УСТОЙЧИВОСТ ИКОНОМИКА
Доц. д-р Марина Николова ……..…… 523

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА УСТОЙЧИВ КООПЕРАТИВЕН
МОДЕЛ В БЪЛГАРСКОТО СЕЛСКО СТОПАНСТВО
Доц. д-р Маруся Линкова ……..….. 532

ИЗИСКВАНИЯ ОСИГУРЯВАЩИ ЗДРАВОСЛОВНИ
И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД В ЦЕХОВЕТЕ
ЗА КОНФЕКЦИОНИРАНЕ НА ОБУВНИ ИЗДЕЛИЯ
Доц. д-р Николай Карев ……..……. 539

ТЪРГОВИЯТА НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ –
АНАЛИЗИ И ТЕНДЕНЦИИ
Доц. д-р Петранка Мидова ……..…… 547

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОЦЕНКА НА ПАКЕТИ ОТ АКЦИИ
Доц. д-р Светослав Илийчовски ……..... 555

ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ТЕКСТИЛНАТА ИНДУСТРИЯ
В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Сергей Найденов, Докторант Калин Петров Киряков …….. 564

ОМНИКАНАЛНАТА ИНТЕНЗИВНОСТ НА АСОРТИМЕНТНО ПРЕДЛАГАНЕ
КАТО ДЕТЕРМИНАНТА НА ПОТРЕБИТЕЛСКАТА УДОВЛЕТВОРЕНОСТ
Доц. д-р Симеонка Петрова …. ……...571

КООПЕРИРАНЕ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ЗА УСТОЙЧИВ
РАСТЕЖ И ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Славена Стоянова ……..…… 579

РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА И ПРОГРАМИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ
ТЕРИТОРИЯТА И ТУРИЗМА В СЪВРЕМЕННИТЕ УСЛОВИЯ
Доц. д-р Тихомир Личев ……. 587

СОЦИАЛНАТА КОХЕЗИЯ – ХАРАКТЕРИСТИКИ
И ТЕОРЕТИЧНА РАМКА
Гл. ас. д-р Ваня Ганева ……..….. 595

КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА БЕЗОТГОВОРНОСТ
Гл. ас. д-р Емил Николов …… 603

ЗАЕТИТЕ ЛИЦА В ТЪРГОВСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ –
СЪСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ
Гл. ас. д-р Зоя Иванова …… 611

ИНТЕЛИГЕНТНИ РЕШЕНИЯ ЗА ТЪРГОВИЯ НА ДРЕБНО –
ОБЛАЧНА БАЗИРАНА ТОЧКА НА ПРОДАЖБА
Гл. ас. д-р Иван Маринов …… 619

КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА - МОДЕЛ ЗА ПОВИШАВАНЕ
УСТОЙЧИВОСТТА НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО
Гл. ас. д-р Илияна Кръстева ……... 625

ДИНАМИКА В ЗАЕТОСТТА НА ЛЕГЛОВАТА БАЗА ПО БЪЛГАРСКОТО
ЧЕРНОМОРИЕ ЗА ПЕРИОДА 2019-2021г.
Гл. ас. д-р Любомира Тодорова……632

ПРИЛОЖЕНИЕ НА СКЛАДОВИТЕ СИСТЕМИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА
ТЪРГОВСКИТЕ ПРОЦЕСИ ПРИ ОМНИКАНАЛНИ ТЪРГОВЦИ
Гл. ас. д-р Марияна Кътева…….. 638

ХОТЕЛИЕРСТВОТО В БЪЛГАРИЯ В УСЛОВИЯТА НА COVID-19
Гл. ас. д-р Павлин Павлов ……..……645

ПЛАНЪТ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ – СМЯНА НА ПРИОРИТЕТИТЕ
В ТРАНСПОРТНИЯ СЕКТОР
Гл. ас. д-р Петя Коралова-Ножарова, Гл. ас. д-р Щерьо Ножаров…….……651

МРЕЖОВИ ВЕРИГИ НА ДОСТАВКА В АГРОБИЗНЕСА
Гл. ас. д-р Радка Ненова ……..…….…….659

ДИНАМИКА И РАЗВИТИЕ НА ПРОИЗВОДИТЕНОСТТА
НА ТРУДА В СЕКТОР УСЛУГИ
Гл. ас. д-р Силвия Господинова …….……...667

СЪЩНОСТНИ АСПЕКТИ НА ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА
Гл. ас. д-р Цветелина Кабакчиева ……..……675

ФОТОВОЛТАИЧНИТЕ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТА
НА ЗЕЛЕНАТА СДЕЛКА
Гл. ас. д-р Явор Станев ……681

ТЕРИТОРИАЛНА КОНЦЕНТРАЦИЯ НА СЕКТОР НЕДВИЖИМА
СОБСТВЕНОСТ И ФАКТОРИТЕ, КОИТО МУ ВЛИЯЯТ
Гл. ас. д-р Яна Стоенчева ……..….. 686

ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ ВЪРХУ ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИТЕ
НАМЕРЕНИЯ НА МЛАДИТЕ
Ас. д-р Ивайло Костов ……..695

НАЧИНИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ДРЕБНИЯ ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ
БИЗНЕС В СФЕРАТА НА ТУРИЗМА СЛЕД COVID-19
Ст. преп. Елка Узунова ……702

ПРОИЗВОДСТВО НА ВОДОРОД ЧРЕЗ ЯДРЕНИ ЦЕНТРАЛИ –
ПЕРСПЕКТИВИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
Д-р Борислав Боев ……...……..708

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ТРЪЖНИТЕ ПРОЦЕДУРИ В УПРАВЛЕНИЕТО
НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ – АКЦЕНТИ И ПРОБЛЕМИ
Доктор Валери Велковски ……..…….716

ПРОГРАМАТА ЗА ПРОФИЛАКТИКАИ РЕХАБИЛИТАЦИЯ
НА НОИ КАТО ЧАСТ ОТ ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА
ЗА ЗДРАВЕН ТУРИЗЪМ
Доктор Кристина Георгиева ……..725

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ
НА ИНДУСТРИАЛНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ПО КОХЕЗИОННАТА
ПОЛИТИКА ПРЕЗ XXI-ВЕК
Докторант Айтен Сабри …….. 733

ЗЕЛЕНАТА ИКОНОМИКА И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО
Докторант Александър Личев ……740

ПРИКЛЮЧЕНСКИЯТ ТУРИЗЪМ КАТО НЕРАЗДЕЛНА
ЧАСТ ОТ СВЕТОВНИЯ ТУРИЗЪМ
Докторант Виктория Янакиева ……..748

НЕГАТИВНИ ПРОЯВЛЕНИЯ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕТО
НА МЕДИЦИНСКИЯ ТУРИЗЪМ
Докторант Десислава Александрова ……..754

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПОДХОД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА
ЗА СЕРИАЛИЗАЦИЯ НА ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ ОТ СТРАНА НА ООП
Докторант Димитър Райчев ……761

ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ТЕКСТИЛНАТА ИНДУСТРИЯ В БЪЛГАРИЯ

Доц. д-р Сергей Найденов[1]
Докторант Калин Петров Киряков[2]

Резюме: *Стопанското значение на леката промишленост се определя от преработката в предприятията ѝ на голяма част от селскостопанските суровини /памук, лен, конопи, кожи, пашкули/ и осигуряването на суровини за мебелната промишленост, строителството, машиностроенето, транспорта и други стопански отрасли. Същевременно в редица производства от леката промишленост /обувно производство, текстилно, кожаро-кожухарско и др./ широко се използват като суровина химически продукти. По този начин се осъществява интеграцията между подотраслите на леката промишленост и останалите отрасли на промишлеността и НС.*

Ключови думи: *текстилната индустрия, възникване, фактори, развитие.*
JEL: Z31, A23

ORIGIN AND DEVELOPMENT OF THE TEXTILE INDUSTRY IN BULGARIA

Assoc. Prof. Sergey Naidenov, PhD
Kalin Petrov Kiryakov, PhD student

Abstract: *The economic importance of the light industry is determined by the processing in its enterprises of a large part of agricultural raw materials / cotton, flax, hemp, leather, cocoons / and the provision of raw materials for the furniture industry, construction, engineering, transport and other industries. At the same time, in a number of productions from the light industry / footwear production, textile, leather and fur, etc./ chemical products are widely used as raw material. In this way the integration between the sub-sectors of the light industry and the other branches of the industry and the National Assembly is realized.*

Keywords: *textile industry, emergence, factors, development.*
JEL: Z31, A23

Въведение

След Освобождението развитието на текстилната промишленост е с ускорени темпове, продиктувани от наличието на местни суровини, осигурени пазари, работна ръка и протекционистичната политика на българските правителства. В региони с благоприятно транспортно-географско положение, с оглед вноса на суровини и износа на готова продукция, са разположени предприятия от памуко-текстилната и отчасти на вълнено-текстилната промишленост, както и някои предачни предприятия във Варна, Бургас,

[1] Email; kalink14@abv.bg Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов
[2] Email; s.naydenov@uni-svishtov.bg Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Русе. В Сливен и региона се намират и производствените звена на националния лидер по приходи в сектора - „Е. Миролио“, на италианския предприемач с български паспорт Едоардо Миролио. Приходите на „Е. Миролио“ за 2019 г. надхвърлят 239.6 млн. лв., което го нарежда на 3-то място в региона. Всяка година компанията традиционно отчита ръст на продажбите следствие на непрестанните инвестиции в обновяване на машинния парк и разширение на заводите.

1. Възникване на текстилната индустрия

Развитието на текстилната промишленост в България датира от началото на XIX в. с пускането в действие през 1834г. на текстилната фабрика на Добри Желязков /Фабрикаджията/ в Сливен. Неговата фабрика е не само първото подобно предприятие с такъв мащаб по нашите земи, но и в цялата Османска империя. На 16 февруари 1836 година Султан Махмуд II подписва ферман, с който се узаконява първата българска фабрика в Сливен на Добри Желязков. Той е наричан още Фабрикаджията, и е родоначалникът на българската текстилна индустрия. Неговата фабрика е не само първото подобно предприятие с такъв мащаб по нашите земи, но и в цялата Османска империя. Зданието било внушително, а работниците, под негово ръководство наброявали до 500 души. Сливенският абаджия е известен с това, че постоянно оптимизира процеса на производство на аба, за нуждите на османската армия. До Освобождението текстилното производство е застъпено основно в Старопланинската област и Средногорието, където има изобилие на суровини /вълна, вода и работна ръка/. В тази връзка като естествено продължение на занаятчийското производство на аби, шаяци, гайтани, сукна и др., още преди Освобождението са пуснати в действие текстилни фабрики и в Сопот, Карлово, В. Търново, Пловдив. След Освобождението развитието на текстилната промишленост е с ускорени темпове, продиктувани от наличието на местни суровини, осигурени пазари, работна ръка и протекционистичната политика на българските правителства. Все пак, през този период трябва да се отбележи, че построените мощности далеч надхвърлят възможностите на суровинната база, поради което се внася памук от Египет и други страни. Като памукотекстилни центрове през периода се развиват пристанищните градове Варна, Русе и Бургас. Други текстилни центрове до края на Втората световна война са София, Габрово, Пловдив, Сливен, Враца и Стара Загора. През този период приоритетно развитие получава тъкачеството. През 30-те години на XX век в областите Хасково, Пловдив, Враца, В.Търново, Плевен и Русе започва отглеждането на копринени буби и добиването на естествена суровина за копринено-текстилната промишленост. През този период България е един от основните износители на копринени пашкули в Европа. След Втората световна война настъпват значителни промени в броя на текстилните предприятия, но не се променя тяхната териториална организация. Към отрасъла се отнасят: памукотекстилната, вълнено-

текстилната, копринено-текстилната, ленено-текстилната, конопено-текстилната промишленост и производството на декоративен текстил. Водещ подотрасъл е памукотекстилната промишленост, произвеждаща около 30% от общата продукция на текстилната промишленост. Водещото й място се дължи на широкото приложение на памучните тъкани и на производствените традиции. Началото на памукотекстилното производство в България се полага през 1903г. с пускането на памукотекстилната фабрика в Ямбол. Около 33% от памучните платовете се тъкат в Западния Тракийско-Родопски регион, около 19% - в Северозападния регион и около 16% в Северна Централна България. Вълнено-текстилната промишленост полага основите на индустриалното производство в България. Производството на вълнен текстил е застъпено основно в комбинати. Още преди Освобождението центрове на това производство са Сливен, Габрово, Самоков, Казанлък. През последните години се отбелязва значителен спад на продукцията в подотрасъла, поради намаляването на животновъдната продукция и ограничаването на пазарите. Копринено-текстилната промишленост е развита в България след Първата световна война. Последните години с намаляването на площите с черничеви насаждения и ограничаването на суровинната база се налага нарастващ внос на бубено семе, пашкули и сурова коприна. Същевременно все по-голяма част от суровините е представена от изкуствени влакна, произведени в Димитровград. Ограничаването на суровинната база и външните пазари определя и значителното намаляване обема на продукцията в подотрасъла. Първичната преработка на копринените пашкули се извършва в районите на отглеждане на копринени буби /Хасково, Свиленград, Харманли, а до скоро и във Враца/. Производството на копринена прежда /греж/ е застъпено в Хасково и Велико Търново, а производството на платове - в Казанлък, Свиленград, Харманли, Враца, Русе, Карлово, София, Пловдив.Ленено-конопената текстилна промишленост също намалява производството си значително през последните години, поради липсата на местна суровина и ограничаването на вътрешните и външни пазари . Първичната преработка на конопените стъбла се извършва в районите на отглеждане на коноп. Центрове за тази преработка са Тутракан, Бяла Слатина, Лом, Мездра. Производството на конопени тъкани е съсредоточено в град Пазарджик. От тези тъкани се произвеждат опаковки, чулове за животни, зебла за тютюнопроизводството, въжета и други продукти, необходими за стопанската дейност и бита на хората. Първичната преработка на ленените стъбла /кисненето и разнищването/ се извършва в районите на отглеждане на лен /Шабла, Велинград, Перник, Самоков/, а производството на ленени тъкани е концентрирано във фирма „Рилски лен” в град Самоков, като съвсем малка част от производството на тъкани е застъпена в Провадия. Основната част от ленените тъкани се използва за спално бельо и горни облекла. Производството на декоративни тъкани /одеяла, килими, дамаски и др./ се явява ес-

тествено продължение на вълненотекстилното производство. През последните години производството на килими и килимени изделия спада. Основни центрове за тези производства са Чипровци, Котел, Панагюрище, Сливен. Производството на одеяла през последните години намалява. Основни центрове на това производство са Троян, Силистра, Добрич и Сливен. В страната се развива и производството на мокети. Под въздействието на природните и социално-икономическите фактори в България са формирани четири района на текстилната индустрия със съответната специализация:

Софийски - обхваща град София и областите Софийска, Пернишка, Кюстендилска. Главните фактори, повлияли за формирането и специализацията му, са потреблението, работната сила, благоприятното географско положение, суровинната база, научно-техническата и технологичната база. Развити са памукова, ленено и вълнено-текстилната промишленост. Към този район гравитира и Благоевград като център на памукотекстилната промишленост.

Габровски - обхваща област Габрово. Формиран е на основата на суровинната база в Централна Стара планина, на производствения опит на населението, географското му положение и производството на текстилни машини. Специализиран е основно във вълнено-текстилното производство, а основните му центрове са Габрово, Трявна, Дряново, Севлиево и В.Търново.

Пловдивски - обхваща територията на Пловдивска и Пазарджишка област и е специализиран в производството на памучен и вълнен текстил, както и в килимарството и производството на одеяла. Формирането му е под въздействието на суровинния, географския, потребителския и наличната работна сила.

Сливенски - формиран е върху територията на Сливенска и Ямболска област под въздействието на суровинния фактор /вълна, химически влакна от Ямбол и др./ и работната сила. Специализиран е в производството на вълнен и памучен текстил и на килими. Основните центрове са Сливен, Ямбол и Котел. Извън границите на посочените текстилни райони са развити текстилните възли Хасково-Димитровград-Харманли /копринен и памучен текстил/ и Враца-Мездра /памучен и копринен текстил/. Като текстилни центрове изпъкват Варна /вълнен текстил/, Русе /копринен текстил/, Добрич /вълнен текстил/ и Казанлък /вълнен текстил/. Днес в текстилната и трикотажната промишленост са заети 40605 лица. Делът им от заетите в страната е едва 1,3%, като 79,5% от тях са в частния сектор на отрасъла. През последните 10 години се отбелязва трайна тенденция към намаляване дела на текстилната и трикотажната промишленост в БВП. Отрасълът участва с 4,4% в износа и с 7,8% във вноса на България заедно с трикотажната промишленост. Това нарастване се дължи основно на напредналия процес на приватизиране на предприятията и на недостига на местни суровини.

2. Фактори и закономерности влияещи върху текстилната индустрия

Върху развитието и териториалната организация на текстилната промишленост влияние оказват множество фактори, сред които изпъкват:

- социално-икономическите условия в страната;
- природно-ресурсният потенциал, който определя суровинната база чрез възможностите за развитие на земеделието;
- необходимостта от техническо усъвършенстване на текстилното производство, използването на химически влакна като заместители на естествените суровини и др.;
- усъвършенстването на организацията на труда в текстилните предприятия чрез въвеждането на такива форми като концентрация, комбиниране, кооперирание, специализация и др. Под въздействието на тези и други фактори, днес могат да бъдат разкрити редица закономерности в териториалната организация на текстилното производство:

- в близост до суровините са разположени технологични етапи на текстилното производство като предачеството, и подотрасли като ленено-текстилна и копринено-текстилна промишленост.
- в потребителските центрове и в районите, разполагащи с работна ръка, се намират главно предприятия от памукотекстилната промишленост, както и тъкачни предприятия в София, Пловдив, Варна.
- в региони с благоприятно транспортно-географско положение, с оглед вноса на суровини и износа на готова продукция, са разположени предприятия от памуко-текстилната и отчасти на вълнено-текстилната промишленост, както и някои предачни предприятия във Варна, Бургас, Русе.

3. Развитие на текстилната индустрия

Текстилната индустрия днес е един от засегнатите браншове, тъй като предприятията се принуждават да закупуват суровини и материали от чужбина при положение, че могат да се снабдяват с висококачествена суровина от България - лен, памук, коноп, вълна, коприна. За сравнение може да се посочат данни от преди 15 години когато нашите предприятия са разчитали на около 50% от местни суровини, докато днес за памука, лена и конопа е под 20%. Има реална опасност България да остане без собствено производство на памук и лен, а това ще застраши балансите от тези стратегически суровини. Страната има нужда от около 28 000 тона омаганен памук годишно, значителна част от който е внос. Сега в ЕС има само три страни, които имат условия за производство на памук - Гърция, Испания и България. В ЕС има недостиг от около 450 хил. т. памук и поради това Европейската комисия прие България да отглежда тази култура, като при влизането ни в Съюза ни утвърждава квота от 40 хил. тона неомаганен памук. Недостигът на памук в ЕС го принуждава да предоставя субсидии / по 1 долар за кг. произведен памук / за производството му. Благодарение на тези субсидии

гръцките и испанските памукопроизводители се възползваха. Гърция дори увеличи многократно засетите площи с памук. В Сливен и региона се намират и производствените звена на националния лидер по приходи в сектора - „Е. Миролио“, на италианския предприемач с български паспорт Едоардо Миролио. Приходите на „Е. Миролио“ за 2019 г. надхвърлят 239.6 млн. лв., което го нарежда на 3-то място в региона. Всяка година компанията традиционно отчита ръст на продажбите следствие на непрестанните инвестиции в обновяване на машинния парк и разширение на заводите. Едоардо Миролио притежава седем текстилни фабрики в Сливен, три в Ямбол и една в Свищов. Част от групата е и багрилен цех в Италия, както и фабрика за конфекция в Котел. От 2017 г. Е. Миролио е собственик и на две предприятия в сръбските градове Пирот и Димитровград. Най-новата инвестиция на Едоардо Миролио е покупката на модната марка DiKa от гръцките й собственици. Брандът се продава във фирмени магазина - осем в България, 24 във Франция, Румъния и Грузия. Дрехите DiKa се шият в сръбските фабрики в Димитровград и Пирот основно с платове, създадени в предприятията на Едоардо Миролио в България. Продължаващите регулярни инвестиции са част от бизнес стратегията на дружеството. Само за миналата година те надхвърлят 11 млн. лв. и са насочени към подмяна на машини и оборудване, нови продукти, изграждане на пречиствателна станция във фирмената фабрика в Сливен.

На втора позиция в секторната класация за региона с ръст на приходите, надхвърлящи 136 млн. лв., е сливенската „Лемприер Уул“. Дружеството е част от австралийската Lempriere, която е доставчик на вълна от 1857 г. за текстилни фабрики и модни къщи в Европа, Япония и Северна Америка. В България компанията присъства от 2016 г.. Това е третият завод на Lemprier за преработка на сурова вълна извън Австралия - след Индия и Нова Зеландия. Фабриката в Сливен е разположена върху наета площ от около 18 хил. кв. м (на терен на Миролио) и е с капацитет за преработка на 500 тона вълна месечно. Около 20% от продукцията е предназначена за българския пазар. Основни клиенти са предприятията на Едоардо Миролио и „Зюдволе груп Италия клон Булсафил“. В класацията за региона влиза „Аглика трейд“ с над 18.2 млн. лв. приходи за 2019 г. Тя е регистрирана във Велико Търново, но води началото си от бившия държавен текстилен завод „Петко Владов“ в Твърдица, приватизиран през 1996 г.. Новият собственик превръща текстила във фамилен бизнес, който разширява в годините. Днес „Аглика“ обединява група фабрики в Твърдица и Велико Търново, разположени на 40 хил. квадратни метра площ, които са взаимно свързани, но с различни индустриални линии и технологии за производство на хавлиени изделия: кърпи, халати и др.; спално бельо; одеяла; олекотени завивки и възглавници, протектори. Семейната компания притежава производствени бази и в Молдова - в градовете Твърдица и Тараклия, където се произвеждат домашен текстил и суитшърти от технически платове. „Аглика трейд“ е собственик на два международни патента за тъкани - за технологията „Дабълфейс“ и за т.нар. мембранна тъкан, която е с по-голяма еластичност, по-

лека от конвенционалните материи, не пропуска въздух и вода, и е „дишаща“. Дружеството инвестира и във фабрика за дигитално напечатани текстилни изделия в САЩ. Американската Aglika LLC работи от 2014 г.. През 2016 г. българската фирма предоставя под наем машините си в САЩ на ексклузивни партньори, на които доставя своите дабълфейс кърпи и поларени одеяла за последващ печат по поръчка на водещи американски компании за брандирани продукти.

Заключение

Българската текстилна индустрия след преструктурирането си в края на миналия и началото на този век се намира в състояние на утвърждаване и развитие на вътрешния и обслужване на международния пазар. Развитието на производствата в сектора, трайно следват световните тенденции на кооперииране на местния бизнес към глобалните оператори във всички цикли на стопанските процеси. В бранша присъствието на големи чужди компании е безспорен факт, който ясно личи от мястото им в продажбите и приносът им в износната листа на страната.

Перспективи в развитието на бизнеса с потребителски стоки е задълбочаването на производствената специализация в суровинно осигурени и пазарно конкурентноспособни производства. Изключително важно е да продължава тяхното организационно и пространствено преструктуриране за постигане на завършеност на стопанските цикли, което ще повиши ефективността им. То е гаранция за по-висока принадена стойност на крайните продукти и повече възможности за значително пазарно присъствие, както и за задълбочаването на хоризонталната и вертикалната интеграция на националното стопанство.

Използвани източници

Гатев, Г., & Минчев, М. (1982). *История на вълнено-текстилната промишленост в Габрово.* София: Техника.

Златанов, З. (1970). *Организация на текстилното предприятие.* София: Наука и изкуство.

Козаров, Г. (1934). Добри Желязковъ фабрикаджия – родоначалникъ на българската текстилна индустрия. *Юбилеенъ комитет за отпразнуване на стогодишнината на първата българска текстилна фабрика.* София.

Попов, Н., & Панов, А. (1980). *Експериментални изследвания и автоматизация в текстилното и конфекционното производство.* София: Техника.

Статистически годишник 2014-2015. (2016). София: НСИ.

Хилбърт, К., & Пиич, В. (1967). *Технология на текстилната промишленост.* София: Техника.